

Hommedal Tidende

Mønighetsblad for Landvik og Eide

~ Nr. 4

~ 2017

Bannbullen brennes -
med et flir!

Foto: Svein Per Hardeberg

Mer enn meninger

Da Luther stod for keiser og pave på riksdagen i Worms og svarte på spørsmålet om han ville trekke tilbake sine kjetterske meninger, falt de berømte ordene: «Dersom jeg ikke ved klare fornuftsgrunner eller Skriftdord blir overbevist om at jeg tar feil, kan jeg ikke tilbakekalle noe, for å gå mot samvittigheten er besværlig, skadelig og farlig»

Siden i historien er dette brukte som forsvar for menneskets samvittighetsfrihet. Og dette er en grunnleggende frihet og rettighet som det opplyste verdenssamfunn er enige om og som er nedfelt i menneskerettighetene.

Men det er på sin plass å peke på at Luther ikke snakket om en autonom samvittighetsfrihet der det enkelte menneske står i sentrum, men om en samvittighet «bundet av klare fornuftsgrunner og Guds Ord».

I en tid der troen ikke bare farges av, men fanges i vår vestlige grenseløse individuelle frihet, skal reformasjonsjubileet minne om Guds ord som kilde til og rettledning for troen og menighetens liv og lære.

Derfor kan ikke kirkens lære bestemmes ved alminnelig flertall som i det pågående politiske valg. Kirkedemokrati har noen gitte premisser i Skrift og bekjennelse.

Men det er også beklagelig at noen slår kirkepolitisk mynt på den aktuelle kirkelige situasjon og finner det opportunt å danne nye kirkesamfunn.

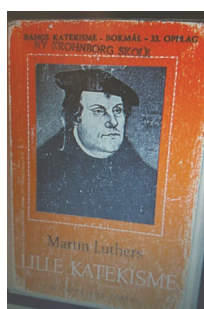
De burde vi ha tilstrekkelig mange av allerede. Men jeg er ikke sikker på om denne påstand er mer enn en mening!

Tom Martin Berntsen

Sokneprest i Valle og Bykle
Menighetsprest i Landvik og Eide

Luthers lille katekisme

En liten bok med stor betydning.

Martin Luthers litterære produksjon er intet mindre enn voldsom. Samlingen av hans skrifter har tatt tid og det mest komplette verket heter *Kritische Gesamtausgabe* som ble påbegynt i 1883 og endelig avsluttet i 2009; samlingen består av 121 bind. Men i denne flom av bøker,

traktater, avhandlinger og brev, er det ett lite skrift som kanskje har hatt den største betydning: *Luthers lille katekisme*. Den enkle folkelige formidling av kristentroen var reformatorens viktigste visjon. Det begynte med enkle plakater som kunne henges opp i hjemmet og slik bli en del hverdagslivet: tekster med Fadervår, budene, trosbekjennelsen og sakramentene.

Dette fikk så form av et enkelt skrift som ble gitt ut i 1529 som *Den lille katekisme*. Luthers Store katekismen fra samme år skulle være en lærebok for prester og lærere, mens den lille var ment som den grunnleggende lærdom for folk flest.

Det pedagogiske prinsipp var å stille spørsmålet «Hva betyr det?» og svaret hadde følgende faste innledning: «*Det betyr at*» og for budenes vedkommende tillegget: «*vi skal frykte og elske Gud slik at...*»

Den lille katekismen har vært det viktigste skriftet for å formidle troens grunnsannheter i flere hundre år. Katekismen var en viktig del av kristendomsundervisningen til lenge etter siste krig, mens den oppvoksende slekt må gjøre et google-søk for å vite ordet betyr.

Katekismens grunnleggende betydning viser seg også ved at det regnes som ett av Den norske kirke bekjennesskrifter. Deri ligger en forpliktelse til å føre videre dets intensjon: at troen også har med kunnskap å gjøre.

En **katekisme** er en samlet fremstilling av en religiøs lære, noen ganger svært omfattende og andre ganger en heller enkel sammenfatning av en religiøs lære. Ordet *katekisme* har sammenheng med begrepet **katekumenat**; den opplærings- og forberedelsesprosessen en person gjennomgår før han eller hun blir døpt og som i vår kirke heter **trosopplæring**. En **kateket** er en som har ansvar for opplæringen i en menighet. Hos oss heter han Erling Hillesund.

**Menighetskontoret
for Landvik og Eide**

Reddalsveien 268
4886 Grimstad

Tlf. 370 90 100
www.grimstad.kirken.no

Kontortid:
tirs/ons. kl. 10 - 14 fre. kl. 10 - 13

Jostein Ørum, sogneprest
Tom Martin Berntsen, menighetsprest
Ørjan Kronheim, ungdomsprest
Mimmi Torp, daglig leder
Erling Hillesund, kateket
Geir Ivar Bjerkestrand, organist
Monica Grønn Moen, trosopplærer
Ivar Bø, kirketjener Eide
Svend Solheim, kirketjener Landvik

95996610 jostein@grimstad.kirken.no
90561239 tmb@grimstad.kirken.no
orjan.kronheim@gmail.com
92810161 mt@grimstad.kirken.no
48036482 eh@grimstad.kirken.no
90059833 gib@grimstad.kirken.no
90174485 mgm@grimstad.kirken.no
97608618 ib@grimstad.kirken.no
95883006 ss@grimstad.kirken.no

Til salgs?

Kirken gjennomgår en mengde reformer og forandringer. Sammen med avviklingen av statskirkeordningen ble prestene løst fra boplikten og kirken ble sittende med mange presteboliger som på sikt ville bli uten prester. Opplysningsvesenets fond som forvalter størstedelen av boligene satte så i gang en prosess for å selge husene.

Selve prestegårdsjorden kom på andre hender for mange år siden. Noen boliger ble sammen med kirken vurdert til ikke å skulle selges av kulturhistoriske eller rekrutteringsmessige årsaker. I utgangspunktet ble også Hommedal prestegård beregnet solgt og soknepresten meldte seg som interessent. I brev av 28.juni kom svaret.

«Opplysningsvesenets fond har som ansvarlig kulturminnebærer nå gjort de nødvendige vurderinger og avklaringer vedrørende Hommedal prestegård, og besluttet at denne beholdes av fondet»

Vi vil tro at dette vil glede mange som ser det store hvite huset på Landviksletta som et symbol på kirkens plass i kulturlandskap og i lokalmiljø.

Og de som bor i prestegården tar også avslaget med fatning. De vil fortsatt bli boende der. Men den dagen de flytter ut bør menigheten ha en plan for at huset fortsatt blir knyttet opp til menighetens liv.

Tom Martin Berntsen

BIBELBLIKK

Hva minnes du fra kristendomstimene?

Intervju / Terje Sandkjær

Teodor Teistedal

Teodor er født i Kvinesdal i 1938, og kom som lærer til Landvik Sentralskole i 1965. Etter noen år ble han inspektør, og fra 1988 til han slutta i 2000 var han rektor ved skolen. De åra han var lærer underviste han i kristendomsfaget, der Aksel Skrettings «Kristenlære» var en av lærebøkene. «Kristenlære» er en sammenfatning av de to tidligere bøkene «Luthers lille katekisme» og «Forklaring til Luthers lille katekisme». Teodor forklarer at kristenlæra besto av 5 «parter», nemlig bud, bønn («Fadervår»), trosartiklene, dåp og nattverd. Han likte å undervise, og de gikk systematisk til verks. Med mye pugging og repetisjon. Teodor sier med et smil: «Jeg tror nok mange fortsatt kan mye av dette utenat, og det er stor verdi. Det var sikkert tungt mens det sto på, men jeg tror mange i ettertid er takknemlige for den lærdommen».

Teodor har mange gode minner fra ei fin tid, men pedagogen og politikerens med 20 års fartstid i kommunestyret er betenkt over utviklinga: «Landvik skole er blitt for stor. Det bør ikke være mer enn to paralleller. I stedet for å bygge ut på Landvik burde det bygges en ny skole i Molland/Støle-området».

Lovise Udjus

Lovise er født i 1927 og starta på Reddal skole i 1934. Med frøken (Anna) Jakobsen som lærer de tre første åra. Dette var «småskolen», som holdt til i det ene klasserommet i den flotte skolebygningen fra 1924. De gikk på skole hver dag i to uker, og så var det fri i to uker mens frøken Jakobsen skjøtta tilsvarende lærerjobb på Molland. Allerede i småskolen var det både katekisme, bibelsoge og kyrkjesoge. «Mi brukte Luthers lille katekisme, og du vett mi måtte pugge både buda og dei korte forklaringene. Men det var i grunnen greit, for det sidder ennå. Og det er et godt grunnlag å ha i livet. Og så pugga mi salmevers. Du verden som mi pugga salmevers. Så fekk me jau repetert dei ved at mi sang fleire sanger hver dag. Ved starten av dagen kunne det være «Sjå dagen sprett ...»», og så kommer verset på rams. «Alle daene begynte jau med sang og andakt, og den mi sang kanskje aller mest var «Med Jesus vil eg fara» E er nesten sikker på at alle eldre mennesker i Reddal kan den utenat».

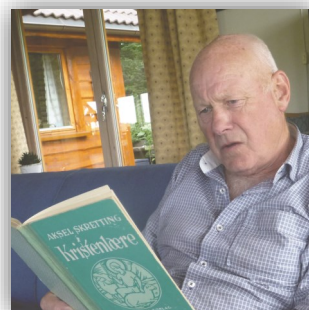
«Storskolen» var 4.-7. klasse, og den holdt til i det andre klasserommet. Som de andre grendeskolene ble også skolen i Reddal lagt ned ved sentraliseringa til Landvik sentralskole i 1962, men begge klasseromma står der fortsatt som de var den gangen. Takka være innsatsvillige bygdefolk!

Peder Helland var lærer i storskolen. «I storskolen hadde mi «Forklaring til Luthers lille katekisme», så då lærte mi meir om hva buda egentlig betyr. Du vett det var strengt både i småskolen og i storskolen, men sånn var det jau den ganga. Så mi stussa aldri over det. E likte me egentlig ganske godt på skolen, men e sleid møte med at e hadde briller. E va den eineste på heile skolen som hadde briller, og e tenkte at dei andre så ner på me av den grunn. Seinere skjønne e jau at det var heilt ubegrunna», sier Lovise med et smil.

Anders Terkelsen

Anders er født i 1944, og starta dermed på skolen i 1951. På Molland skole. En kuriositet er at Molland skole var den eneste av grendeskolene i Landvik som brukte bokmål. Ingeborg Line var lærer i småskolen. «Hver skoledag starta jau med sang og andakt. Du vett kristendom var veldig sentralt den ganga. Læreboka het «Kristenlære», og mi pugga veldig den ganga. Alle buda kunne mi utenat». Bare for å understreke at det fortsatt sitter kommer buda på rams. Alle 10. «Og e har ikkje forberedt meg spesielt til dette intervjuet», forsikrer Anders.

Sakarias Gitlestad var lærer i storskolen. «Gitlestad kunne ikkje synge. Men han spilte fiolin til sangene, og så sang mi. E husker særlig «Syng i stille morgonstundar» og «Jesus du er den himmelveg». Du verden å fint det e å ha dette som et grunnlag i livet. Dei var veldig strenge, både frøken Line og Gitlestad. Det var streng kustus, men dei var veldig respekterte begge to. Og det er litt synd at dei som vokser opp i dag ikkje får med seg så møte av denne ballasten i livet», avslutter Anders.

Nytt skoleår - også på Bibelskolen

Høsten er her, og helgen 19-20 august braket det løs med skolestart på Bibelskolen i Grimstad. Tradisjon tro var hele gjengen med på gudstjeneste i Landvik kirke søndag formiddag. Etter en rask øving lørdag kveld, stilte de spente og smånervøse studentene opp med skolekor ledet av musikk lærer Åsmund R. Scheie. Kanskje var det den inspirerende prekenen som nådde inn i studentenes hjerter? Avslutningssangen «Holy» bragte i hvert fall en helt spesiell atmosfære til kirkesalen - en atmosfære som nok ble tatt med hjem av foreldre med en liten tåre i øyekroken. Det var en fin trøst å kunne avslutte helgen med kirkekaffe og hyggelig samtale i prestegården.

Slik kunne foreldrene dra avgårde i visshet om at de etterlot sine håpefulle i trygge hender. På Bibelskolen ser fram til et nytt skoleår og videre samarbeid med Landvik Kirke. Vær gjerne med og be for de nye studentene og det livsforvandlende året som ligger foran.

Fra den ene til den andre: presteskifte

I august gikk soknepresttittelen i Landvik og Eide over fra Tom Martin Berntsen til Jostein Ørum. Men Tom Martin vil ikke slutte helt. Han vil fortsette i 25 % som prest her, ved siden av en jobb som sokneprest i Valle og Bykle.

Hommedal Tidende har møtt de to prestene midt i stafettvekslingen.

HT: Tom Martin Berntsen, du har vært prest her i 25 år. Hvordan vil du oppsummere presteårene med få ord?

TMB: Jeg vil først og fremst takke for å ha sittet på en grønn gren i norsk kirkeliv i såpass mange år. Selv om

det kanskje er torner og tistler innimellom, har det å jobbe i Landvik og Eide vært som en fin og fruktbar gren for meg. Dette er jeg ydmyk overfor og ber om at jeg må ta meg alt dette som en inspirasjon videre til en annen tjeneste et annet sted. Jeg er dessuten glad for godt medarbeiderskap, både med ansatte og frivillige. Og jeg er glad for plommene i prestegårdshagen.

HT: Du sier at du vil takke, men hvem er det du takker?

TMB: Jeg vil takke alle mennesker av god vilje i Eide og i Landvik, og først og fremst vil jeg takke vår Herre. Og kona mi, hun er makeløs!

HT: Og du, Jostein Ørum, hvorfor sa du ja da biskopen ba deg om å ta over denne jobben?

JØ: Jeg liker stedet, jeg liker folk, jeg liker kirken. Og jeg har en ganske dyp tro på at kirken fortsatt har noe å komme med: at historiene vi forteller alltid er nye, og at mennesker fremdeles vil komme å finne noen og noe å lene seg på, et gulv under føttene, nye muligheter og en mening som er mer enn stor nok for livet. Jeg har lyst til å være med på det.

HT: Du vet jo også hva du går til, ikke sant?

JØ: Ja, det kjennes litt rart å skulle begynne et sted jeg allerede har vært i åtte år. Her har jeg både vikariert som sokneprest og vært familieprest, men det er likevel litt nytt. Forandringer kan ofte gå fint, og jeg er klar.

SLEKTERS GANG

DØPTE:

Landvik kirke:

- 21.05.17 Marcus Ommundsen
Haugen
04.06.17 Johanne Briseid Vigre
18.06.17 Knut Lunden Fløystad
02.07.17 Marius Severinsen
Krath
06.08.17 Peder Midstue Fidje
06.08.17 Nikolai Holtebu
Salvesen
06.08.17 Olav Trondahl Repstad

Eide kirke:

- 25.06.17 Norah Christy
Andersen
09.07.17 Mads Thomas
Johansen
09.07.17 Johanne Axelsen
16.07.17 Ingrid Louise Vigre
Harispur
23.07.17 Enja Synøve Næss
Hegdal
13.08.17 Itsumi Yoshimoto
13.08.17 Lana Ayumi Ramsland

VIELSER:

Landvik kirke:

- 29.04.17 Elisabeth Berg
Pedersen og Mauricio
Lucien
17.06.17 Anne Gerd Imenes og
Jan Møretro
22.07.17 Cathrine Torjussen og
Frank Ove Ramsland
29.07.17 Marie Nellevine
Kalvehagen og Rasmus
Borenus
05.08.17 Elise Burud og Torgeir
Heldal jr

Eide kirke:

- 24.06.17 Ane Hem og Ørjan
Ravna Rørmoen
12.08.17 Silje Marie Hangeland
Schei og Odd Rudi
Birkeland
19.08.17 Eva Camilla LIndén og
Johan Wilmann

DØDE/GRAVLAGT:

Landvik:

Gravlagt

- 26.05.17 Ole Kjell Skodde
29.06.17 Toralf Taraldsen
05.07.17 Hallvard Jensen
19.07.17 Roald Dypvik

Eide :

Gravlagt

- 23.05.17 Arne Eide
25.07.17 Teresia Arnevig

AKTIVITETSKALENDER FOR LANDVIK OG EIDE

Dato	Dag	Eide	Landvik	Østerhus	Diverse
03.09.17	13. søndag i treenighetstiden		11:00		Presentasjon konfirmanter. Innsettelse sokneprest
10.09.17	14. søndag i treenighetstiden	19:00		11:00	Presentasjon konfirmanter
17.09.17	15. søndag i treenighetstiden		09:30 og 11:00		Barnas kirkebok kl.11:00
24.09.17	16. søndag i treenighetstiden	11:00		11:00	
01.10.17	17. søndag i treenighetstiden		11:00		
08.10.17	18. søndag i treenighetstiden	11:00		19:30	Salmekveld i Østerhus
15.10.17	19. søndag i treenighetstiden				Fellesgudstjeneste på Bibelskolen
22.10.17	20. søndag i treenighetstiden	17:00		11:00	Barnas kirkebok
29.10.17	Bots og bønnedag		11:00		Reformasjonsgudstjeneste
05.11.17	Allehelgens dag		11:00		
12.11.17	23. søndag i treenighetstiden	11:00		11:00	
19.11.17	24. søndag i treenighetstiden		11:00		
26.11.17	Siste søndag i kirkeåret	11:00		11:00	
03.12.17	1. søndag i advent		11:00		

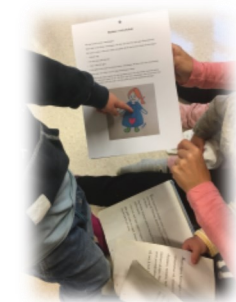
To kvelder om Luther

Soknepresten i Valle og Bykle, i en årrekke sokneprest i Landvik og Eide, holder foredrag to tirsdager denne høsten om Luthers liv, levned og lære.

Tirsdag 12 september handler det om Luthers liv, reformasjonshistorien og essensen i den evangeliske lære.

Tirsdag 10 oktober om hvilke konsekvenser reformasjonen kan ha for Den norske kirke i dag, om veien videre. Hva betyr det at «kirken alltid må reformeres»? Er reform det samme som reformasjon? Begge kvelder i Østerhus arbeidskirke. Kl.1930 til 2130.

En liten hilsen fra barnehagen

Da er vi endelig i gang med et nytt barnehageår. Vi gleder oss over å treffe igjen «gamle» barn, og ønske velkommen til «nye» barn. Det er en veldig spennende tid for både barn og voksne. For noen venter en helt ny hverdag, og overgangen kan være stor. Det vi har hovedfokus på denne måneden er å skape trygghet og bygge gode relasjoner. I år har Blåklukke og Løvetann valgt å arbeide med temaene «Meg selv og verden» og «Meg selv». Et av satsingsområdene vil være sosial kompetanse i barnehagen, og er et av våre viktigste forebyggende tiltak mot mobbing. Det vil blant annet handle om nestekjærlighet, lære om den kristne tro og tradisjon, lære om andre religioner som er representert i barnegruppen og miljøvern. Målet er at barna utvikler toleranse, interesse og respekt for hverandre og lærer at vi alle er like mye verdt. Vi ønsker at barna blir trygge på seg selv, får god selvfølelse og føler at de har stor verdi for den de er og den måten de uttrykker seg på.

Årsplanen for dette barnehageåret er ferdig revidert. Den har også blitt godkjent av samarbeidsutvalget i barnehagen. I år har alle barnehagene i landet fått ny rammeplan og dette har gjort at årsplanen inneholder flere momenter og er enda mer utfyllende enn tidligere utgaver. Østerhus barnehage sin årsplan ligger tilgjengelig på våre nettsider. Årsplanen og rammeplanen er barnehagens styringsdokumenter og skal sikre kvaliteten på tilbudet som gis. Videre har personalet egen arbeidsplan.

Nå gleder vi oss til å utforske veien videre sammen med små og store i Østerhus barnehage!

Troens tre ben

Den siste søndagen som sokneprest i Landvik og Eide hadde en av tekstene følgende budskap «*Kristus er lovens ende og mål, så hver den som tror, skal bli rettferdiggjort*» (Rom 10,4)

Vi strever med troen: er den rette meninger, fjellstø overbevisning, mer tvil enn tro, barne- eller voksentro?

Det kan være nyttig å løfte frem den gamle definisjon: troen er trefoldig, den er **kunnskap, tilslutning og tillit**. (notitia, assensus og fiducia).

Troen er mer enn riktige meninger. Den er **historien** om Jesus Kristus slik den møter oss i Skriften. Troen er innsikt i og informasjon om et historisk budskap. Slik det møter oss i Tidslinjen som henger på veggen i kirka.

Troen er på en eller annen måte å gi sin **tilslutning** til dette budskap, si ja til Jesus. Sterkt og tydelig, eller famlende og forsiktig. I ord og gjerning. Ikke si nei når utfordringen kommer.

Troen er et stykke **tillit**. Som barnet kaster seg i armene på en voksen, slik å overlate seg i Vår Herres hender. På og i godt og vondt i livet.

Troen er som en krakk med tre ben. Den står støtt, men kan ikke greie seg uten alle tre. I troens liv vil vekten på og viktigheten av de tre benene, kunnskap, tilslutning og tillit, oppleves ulikt i livets forskjellige faser og forhold.

Troens trefoldige, trebente krakk: et sted å sitte for hvile og å hente kraft til hverdagens virke. Og en fotskammel for den siste hvile.

Tom Martin Berntsen
Prest ved hav og hei

Barna i fokus!

For å ivareta familieprofilen i Landvik menighet, er Camilla Ørum engasjert i 15 % stilling, med ansvar for menighetsturen og Barnekirken.

Denne stillingen er et treårig prosjekt som finansieres med allerede innsamlede midler til familiearbeid/familieprest.

REFORMASJONS-
feiring
i Grimstad

HUSK Å BESTILLE BORD!

FREDAG 27. oktober kl. 20.00
Apotekergården
God mat og drikke, musikk og Luthers bordtaler
Kirsti P. Haugen, Helge Spilling og
prost Steinar Floberg
Bordbestilling tel. 37 04 50 25
Kr 250,- (for mat, drikke ikke inkl.)